

Sorszám: 10.

Nyt.szám:20-35/9-954

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 23. §-án
figyelemmel

32	Ht. szám: 122/954.
	Érk.: 5. 1. Mell.:

ORSZÁGOS RENDŐRKAPITÁNYSÁG VEZETŐJÉNEK

9 sz. UTASÍTÁSA.

Budapest, 1954. április hó 30-án.

*La'ssa: Nékel Nékel
Szent és társak
Kraiko és társak
Pohárska Pajár
utána irattá
1954 v. 6.
Nékel
vinná Rendes elut.*

Tárgy: Személyigazolványok kiosztásával kapcsolatos bűnügyi feladatok.

Népköztársaságunk Minisztertanácsa elrendelte a személyigazolványrendszer bevezetését. Az igazolványok kiosztása Budapesten 1954. február 1-vel megkezdődött és fokozatosan kiterjed az ország területére.

A személyigazolványok kiadása, a személyi okmányok tüzetes átvizsgálása hasznos adatokat ad a bűnügyi szolgálatnak. Lehetőség nyílik csavargó, álnéven illegalitásban lévő, vagy éppen keresett személyek felderítésére, a bűnözők bujkálási lehetőségének megakadályozására. Felszínre hoz olyan adatokat, melyek felderítést, vizsgálatot és esetenként büntető eljárást igényelnek.

A személyi igazolványok kiosztásának biztosítására, az ezzel kapcsolatos bűnügyi feladatok elvégzésére

e l r e n d e l e m :

1./ A személyigazolványokat kiállító kirendeltség vezetője rendszeresen tájékoztassa a kerületi, városi, járási személyigazolvány-elosztályon keresztül a bűnügyi osztályokat - elosztályokat - az olyan ügyekről, ahol az igazolvány kiadásához szükséges iratok valódiságában kétség merül fel. /Igy pl. születési, házassági, anyakönyvi kivonatok, bejelentőlap, munkakönyv, stb. iratoknál, ha alapos gyanu van arra, hogy az iratok részben, vagy egészben hamisítva vannak./

Ezen esetekben az előkészítő vizsgálatot a személyi igazolvány-elosztályhoz beosztott nyomozók folytatják le. A megfelelő szervek /Központi lakcímhivatal, Tanácsok, stb./ bevonásával tisztázzák, hogy az iratokban szereplő adatok megfelelnek-e a valósnak. Ha megállapítást nyer, hogy az iratok hamisak, úgy a büntető eljárást meg kell indítani. Az ügyet, ha kisebb jelentőségű, a személyi igazolvány-elosztály nyomozói, ha hosszabb nyomozási munkát követel, úgy a bűnügyi elosztály beosztottai vizsgálják ki.

2./ Ahol a személyi igazolványok kiadása már folyamatban van vagy az elkövetkezendő időben megkezdődik, a bűnügyi osztályok - alosztályok - egy operatív beosztottat jelölnek ki a személyi igazolvány alosztályával való kapcsolattartásra. Feladata az operatív beosztottnak a személyi igazolvány alosztály nyomozóinak operatív nyomozati munkájában aktív gyakorlati segítségnyújtás, a felmerülő konkrét ügyekben - amelyeket a bűnügy veszi át - elsősorban ő dolgozzon benne.

3./ A rendőri szerveknek számolniuk kell azzal, hogy bűnöző és diverzáns személyek mindent elkövetnek az új személyi igazolványok megszerzése érdekében. Ezért tanulmányozzák azokat a lehetőségeket, amelyek az igazolvány megszerzéséhez hozzásegítik őket. Egyik legfontosabb feladat a bűnöző alvilág mélyreható tanulmányozása, annak megállapítása, hogy milyen eszközöket használnak, illetve akarnak felhasználni arra, hogy személyi igazolványt szerezzenek maguknak.

A bűnözők részéről a személyi igazolványok megszerzésére a jelenlegi adataink alapján az alábbi lehetőségek vannak:

- Egy személy irataival különböző helyeken és időben két, vagy több személy vesz fel új személyi igazolványt.
- Elhalt személyek irataival vesznek fel személyi igazolványt.
- Gondnokság, kezelés, vagy elmeógyógyintézetekben lévő személyek irataival vesznek fel személyi igazolványt.
- Egy személy hamis iratokkal két, három helyen különböző néven vesz fel személyi igazolványt, az igazolványok kiadásához szükséges iratok részben, vagy egészében történő meghamisítása útján.
- Nyilatkozattétel alkalmával nem valóságot tartalmazó nyilatkozatot tesznek.
- Okirathamisító bűnözők útján személyi igazolvány hamisítását kísérlik meg, ehhez megfelelő technikai kellékeket szereznek.
- Személyi igazolványok, anyakönyvi kivonatok, bejelentő szelvények, munkaadói igazolványok megszerzése, megvesztegetés, vagy befolyással való üzérkedés útján.
- Meglévő és használatban lévő okiratok, igazolványok megszerzése, zsebtolvajlás, rablás, betöréses lopás és besurranásos lopás útján.
- Megszerzik más személyek adatait és ennek birtokában az illetékes tanácsoktól, postán megkérlik az ületési házassági anyakönyvi kivonatát, melynek segítségével az igazolványt megkapják.

4./ A személyi igazolványok kiadásának első időszakában még a bűnözők nem ismerik azokat a lehetőségeket, melyen keresztül az igazolványokhoz hozzá tudnak jutni. Számolni kell azzal, hogy azokról a területekről, ahol az igazolványok kiosztását megkezdték, elhúzódnak olyan helyekre, ahol személyigazolványt még nem osztanak. Ezekben a helyeken igyekeznek magukat rendes munkásnak feltüntetni. Állami gazdaságokban, gépállomásokon, építkezéseknél, bányáknál és egyéb helyeken helyezkednek el, hogy itt, mint bücsületes dolgozók a személyigazolványt megszerzzék.

Ezért a bűnügyi szervek ügynökségen keresztül kísérik figyelemmel a bűnözők mozgását, - főleg azokon a helyeken, ahol lehetőségük van időszakos munkát vállalni - kialakult véleményüket a személyigazolvány megszerzésével kapcsolatban, az általuk tett előkészületeket. Mély rehatóan tanulmányozzák ügynökségen és a "T" egyéneken keresztül a személyigazolványok kiadásával kapcsolatban felmerülő hangulatot.

5./ A személyigazolványok kiadásával kapcsolatos bűncselekmények megelőzésére fel kell deríteni és állandó figyelmesség alá kell vonni az okirathamisítással foglalkozó bűnözőket, okirathamisításért már elítélt személyeket, valamint azokat, akiknek eddigi magatartásuk folytán számítani lehet arra, hogy személyi igazolványt, vagy az igazolvány kiállításához szükséges okiratot hamisítani fogják.

6./ A személyigazolványok kiosztásának zavartalan biztosítására, a bűncselekmények megelőzésére az ügynökségnek az alábbi állandó feladatot adják:

- Állapítsa meg a bűnöző alvilág hangulatát az igazolvány bevezetésével, kiadásával kapcsolatosan.
- A bűnözőknek milyen elképzeléseik vannak az igazolványok illegális úton történő megszerzését illetően, ennek érdekében milyen módszerekhez folyamodnak.
- Derítse fel azokat a góccokat és személyeket, akik igazolvány hamisításával különösképpen személyigazolvány hamisításával foglalkoznak, vagy erre kísérletet tesznek.
- Azokon a területeken, ahol bélyegzőgyártás folyik; fel kell deríteni az illegálisan történő bélyegzőgyártást és biztosítani kell a bélyegzők őrzését.

7./ Az elveszett, a rablás, lopás, betörés útján megszerzett személyi igazolványok körözését minden esetben el kell rendelni. Az elrendelt körözésben szerepelni kell az elvesztő nevének, születési adatainak, a személyi igazolvány feltüntetett egyéb adatoknak, a személyigazolvány számának és az elvesztés körülményeinek. Az elrendelt körözés a körözési értesítőben a "kis és nagy mutatóban" jelenik meg. A személyigazolványok körözésének elrendelésére és visszavonására a személyi körözések szabályai vonatkoznak.

8./ Őrizetbevételtek esetében a terheltektől a személyi igazolványt el kell venni és 24 órán belül a városi, járási, kerületi személyiigazolvány alosztály vezetőjének át kell adni. Abban az esetben, ha a személy szabadlábra lesz helyezve, a személyi igazolványt is vissza kell neki adni.

9./ Közbiztonsági ellenőrzés alkalmával azokon a területeken, ahol a személyi igazolványok már kiadásra kerültek, igazolás ként elsősorban a személyi igazolvány felmutatását kell megkövetelni. Ha a személy helyi lakos és a személyi igazolványt a területen már kiosztották, de nem rendelkezik személyi igazolvánnyal, úgy ki kell vizsgálni, hogy annak kiváltását milyen okból mulasztotta el. Ha személyi igazolvánnyal igazolja magát, úgy a személyi igazolványt kell megvizsgálni az alábbiak szerint:

a./ Elsősorban az igazolvány tulajdonosát /felmutatóját/ kell az igazolványban lévő fényképpel azonosítani. Meg kell vizsgálni, hogy a fényképen lévő szárazbélyegző lenyomata sértetlen-e.

Ha az igazolvány ellenőrzését végző beosztott azt tapasztalja, hogy az igazolvány tulajdonosa nem azonos a beragasztott fényképpel, vagy szárazbélyegző lenyomata megsérül, úgy az igazolvány felmutatóját elő kell állítani ügyének kivizsgálása céljából.

b./ A fénykép azonosítása után, az igazolványba történő bejegyzéseket kell ellenőrizni, olyképen, hogy a tulajdonos által benondott adatokat összeegyeztetik az igazolványban szereplő adatokkal.

Ha az igazolványba bejegyzett adatok eltérőek a benondott adatoktól, úgy az igazolvány felmutatóját, ügyének kivizsgálása céljából elő kell állítani.

c./ Az igazolványok meggyéenként más és más száriaszámon lesznek kiadva. A száriaszámokat a személyiigazolványok kiadása után a bünygyi szervekkel az ORK. IX. osztálya közölni fogja. Az ellenőrzések során ennek alapján egyeztetni kell, hogy a száriaszám megegyezik-e az igazolványon feltüntetett kiadmányozó hatóságnak kiadott száriaszámmal. Ha a száriaszám nem azonos azzal, ami annak a meggyének a száriaszáma, úgy az igazolvány hamis, az igazolvány tulajdonosát, ügyének kivizsgálásáig elő kell állítani.

Ha alapos gyanu van arra, hogy a személyiigazolvány teljes egészében hamisitvány, úgy azt technikai vizsgálatra fel kell küldeni az ORK. IX. osztályára, ahol 48 órán belül a technikai vizsgálatot elvégzik és az eredményről a felküldött szervet értesítik.

10./ A Minisztertanács rendelete a személyiigazolvánnyal visszaélőket súlyosan bünteti. Ennek megfelelően a leleplezett hamisitókat kellő feldolgozás után adják át az ügyészségnek. Gondoskodjanak arról, különösképpen a személyiigazolvány bevezetésének kezdetén, hogy a bíróságok megfelelő ítéletket hozzanak.

11./ Az esti jelentésckben rendszeresen jelentsék azokat az eseteket, amikor körözött személyeket a személyigazolványt kiállító kirendeltség felhívására fogtak el, vagy indítottak eljárást okirathamisítás miatt. Jelentsék továbbá azt is, ha a rendőrség saját kezdeményezésére, hálózati operatív munka alapján indít eljárást okirathamisítás miatt.

Utasításomat - a konspiráció figyelembevételével - valamennyi beosztottja előtt ismertesse és a 91-2/1954-es számú utasítás IV. és V. részével együtt tegye oktatás tárgyává.

Jelen utasítással egyidőben a 0029/1954-es számú utasítás hatályát veszti.

Kuczoráné
Kiadmány hitelül:
B.M.O.R.K.TÜK.Vez.h

Pöcze Tibor r.vörgy.sk.
Országos Rendőrkapitányság Vezetője.

Nyilv:47/29

Készült: 49 példányban

Oldalszám:5

Kapják: ORK. Vez és helyettesei
Valamennyi megyei főoszt.
rendőri helyettesei.
BM. Ellenőrzési Főosztály,
ORK. III, IV. V. VI. osztálya.
Budapesti főoszt. rendőri h.
Bűnügyi iskola,
1 pld. irattár.

